

COVID-19 käitumissoovitused jaekaubandusettevõtetele

- COVID-19 on viirusnakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikohtaktist nakkusohtrliku inimesega.
- Saastunud pindadel soodsatel tingimustel säilib viirus kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.
- COVID-19 leviku risk on kõrgem kinnistes, rohkelt rahvastatud ja halvasti ventileeritud ruumides.
- Juhise eesmärk on anda suunised ilu- ja isikuteenuste osutajatele ohutuks teenuse osutamiseks COVID-19 haiguse leviku tingimustes.

Ruumide puhtus ja ventilatsioon

- Tagada, et hoone projektiga ettenähtud mehaaniline sissepuhke-väljatõmbeventilatsioon on töökorras ja sisse lülitatud.
- Viia ruumides läbi regulaarne puhastus ja desinfitseerimine tavapäraste meetodite ja vahenditega. Sealjuures mitte unustada tualettruume, uksele, elektroonilisi infotahvleid, iseteeninduspulte ja -kassasid, maksetermine, ostukäruksid ja -korve, kaalusid jms.
- Hoidke toidu- ja joogi kaasamüügiks ja kohapeal tarbimiseks kasutatavaid pakendeid ja söögiriistu viisil, mis aitab vältida nende võimalikku saastumist.
- Terviseameti puhastus ja desinfitseerimise soovitused on leitavad <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>.

Kliendid

- Tagada, et ettevõtte ruumides hoitakse distantsi (2m). Selle soodustamiseks vastavad märgid kassade juures, vajadusel ka suulise meeldetuletusega.
- Soovitada klientidele mobiilirakenduse Hoiu kasutamist. Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis (vähemalt 15 minutit kuni 2 meetri kaugusel) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega. Täpsemalt loe: <https://hoia.me/>
- Tagada klientidele võimalused käte pesuks, selle võimaluse puudumisel desinfitseerimiseks.
- Asetada käte antiseptilised vahendid klientide liikumisteedele nähtavasse kohta, muuhulgas sisenemise ja väljumise kohta.
- Varustada käte pesemise ja antiseptika punktid vastavate juhenditega.
- Varustada WC-d piisaval hulgal seebi ja ühekordsete kätekuivatuspaberiga. Nakkusohutuse seisukohalt on eelistatum kuivatada käsi ühekordse kuivatuspaberi, mitte kätekuivatiga.
- E-poe olemasolul soodustage selle kasutamist.
- Ostukampaaniate korraldamisel arvestada, et need ei soodustaks suuri rahvakogunemisi.
- Võimalusel tootetutvustusi (toit ja suure ristsaastumisohuga kosmeetika nt huulepulgad, ripsmetuššid; ristsaastumine on toidu jt toidu/toodete saastumine mikroobidega õhu, inimeste, teiste toitute, töövahendite või -pindade kaudu) korraldades tagada nii toote tutvustajale kui ka klientidele kätehügieeni võimalused ja soodustage distantsi hoidmist.

Töötajad

- Tagada, et kõik töötajad oleksid teadlikud peamistest hingamisteede haiguste ennetamise meetmest.
- Rõhutada töötajatele, et väiksemagi nakkuskahtluse korral ei ole tööl viibimine lubatud. Kehtestada kord, kuidas vältida haigestunud töötaja ettevõtte ruumides viibimist.
- Minimeerida töötajate ja klientide vahel lähikontakte*. Vastasel korral varustada töötajad isikukaitsevahenditega nt visiir, mask.
- Soovitada töötajatele mobiilirakenduse Hoiu kasutamist. Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis (vähemalt 15 minutit kuni 2 meetri kaugusel) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega. Täpsemalt loe: <https://hoia.me/>
- Tagada töötajatele regulaarne kätepesu võimalus. Käte pesemisel järgida juhist:
- https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/Nakkushaigused/Juhendid/kuidas_pesta_kasi_0.pdf
- Kui kätepesu ei ole võimalik, desinfitseerige käsi minimaalselt 70% etanoolipõhise käte antiseptikumiga. Nähtavalt määratud käed tuleb kindlasti pesta.
- Vastavalt töökeskkonna riskianalüüsi tulemustele väljastada vastavalt tööiseloomule vajaminevad ühis- ja isikukaitsevahendid ning viia läbi koolitus, kuidas neid korrektselt ja ohutult kasutada.
- Tööriided pesta regulaarselt vastavalt ettevõtte tavakorraldusele. Haigestunud töötaja riided tuleb pesta koheselt.
- Riideid ja teisi tööl kasutatavaid vahendeid võimalusel mitte koju viia.
- Soovitused iluteenuste osutajatele asuvad: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>

Kui töötaja haigestub respiratoorsesse haigusse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid)

1. Töövälisel ajal (mitte töökohal olles):

- Töötaja peab jääma koju ja võtma ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) vajaduse osas.
- Kolleegid, kes pole töötajaga sümptomaatilisel perioodil või kuni kaks päeva enne seda kokku puutunud, võivad jätkata töökäimist, kuid peavad jälgima 14 päeva jooksul tähelepanelikult oma tervist. Sümptomite ilmnemisel tuleb jääda neil koju ja võtta ühendust oma perearstiga.
- Haigestunud töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes pärast sümptomite teket tingimusel, et tal ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku. Lõpliku otsuse teeb perearst. Kui töötaja haigusleht on arsti poolt lõpetatud, siis töötaja võib naasta tööle ja tööandjal ei ole õigust nõuda töötajalt täiendavat testi.

2. Tööajal (töökohal olles):

- Haigestunud töötaja peab koheselt koju minema. Töötaja võib tööle naasta 14 päeva möödudes tingimusel, et ta on täielikult terve – st ei esine respiratoorseid sümptomeid ega palavikku.
- Haigestunud töötaja peab võtma ühendust oma perearstiga. Perearst hindab COVID-19 võimalikkust sümptomite, epidemioloogilise seose või laboratoorse testimise alusel (laboratoorse testimise vajaduse üle otsustab perearst).
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks tööandjat, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust. Tööandja informeerimine toimub vastavalt töötaja ja tööandja kokkuleppele.
- Tööandja olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd TA regionaalosakonnaga.
- Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb kõrvalistele isikutele sulgeda ning viia neis läbi korralik pesu, desinfitseerimine ning tuulutamine.
- Terviseameti puhastus- ja desinfitseerimissoovitused leiata siit: <https://www.terviseamet.ee/et/COVID-19-trukised#JUHENDID>
- COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga sümptomaatilisel perioodil või kuni kaks päeva enne seda lähikontaktis*. Tööandja teeb lähikontaktsete välja selgitamiseks koostööd TA regionaalosakonnaga.
- Lähikontaktset peavad jääma koju 14 päevaks ning jälgima hoolikalt oma tervist. Ülejäänud töötajad võivad jätkata oma igapäevast töörutiini, kuid peaksid hoolikamalt jälgima oma tervist.
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgima 14 päeva jooksul oma tervist.

Käsi tuleb pesta:

- enne töö alustamist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

*Lähikontakt on:

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt kätlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige hingamisteede sekreediga ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel

Juhendeid ja soovitusi leiata:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)
[Veterinaar- ja Toiduameti soovitused toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)
[Tööinspektsiooni soovitused tööandjale ja töötajale](#)

